

SPELENDERWIJS
LATIJN ✚
LEREN

met de sprookjes
van *Grimm*

SPELENDERWIJS
LATIJN ✚
LEREN

met de sprookjes
van *Grimm*

X Oudeis

ISBN: 9789465468518

Omslagontwerp X Oudeis

© 2026 P en B Cornelissen, Hamont-Achel, Belgium

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of, openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher.

Eerste druk

Inhoud

De aurea ave.....	7
Piscator et uxor eius	23
De puella anserum	37
Sartor audax	51
Polliculus.....	72
Rex ranae sive Henricus Ferreus	88

Bijsluiter

De sprookjes van de gebroeders Grimm behoren tot het culturele erfgoed van Europa. Hun oorspronkelijke negentiende-eeuwse teksten zijn volledig publiek domein en werden voor dit boek geraadpleegd via het Project Gutenberg, een waardevolle bron voor historische literatuur.

Voor de Latijnse bewerking van deze verhalen is geprobeerd zo dicht mogelijk aan te sluiten bij het klassieke Latijn. De zinsbouw, woordkeuze en stijl zijn telkens afgewogen om zowel elegant als leerzaam te zijn. Waar nodig is moderne ondersteuning gebruikt: zowel voor de tekst als voor de illustraties is op kritische en gecontroleerde wijze gebruikgemaakt van AI-hulpmiddelen. Deze hulpmiddelen dienden uitsluitend als ondersteuning. Alle keuzes in stijl, woordenschat en interpretatie zijn bewust en menselijk gemaakt.

Dit boek is bedoeld als een toegankelijke manier om Latijn te leren of te verdiepen. De opbouw is eenvoudig maar effectief: lees eerst de Nederlandse zin, begrijp wat er staat en vergelijk die dan met de Latijnse zin. Door deze directe koppeling zie je hoe het Latijn werkt, hoe zinnen zijn opgebouwd en welke keuzes een vertaler maakt. Zo groeit je taalgevoel stap voor stap, zonder dat je voortdurend naar woordenlijsten hoeft te grijpen.

Hopelijk ontdek je al lezend dat Latijn niet alleen een taal van oude schrijvers is, maar ook een taal die verhalen laat schitteren, zelfs de verhalen die we al sinds onze kindertijd kennen.

De aurea ave

Rex quidam hortum praeclarum habebat, in quo arbor stabat quae mala aurea gerebat. Haec mala semper numerabantur et cum iam ad maturitatem pervenire inciperent, repertum est singulis noctibus unum deesse. Rex hoc vehementer iratus est, atque hortulanum iussit ut tota nocte sub arbore vigilaret. Hortulanus primogenitum filium ad custodiam posuit, sed circa horam duodecimam somno oppressus est et mane rursus unum malum deerat. Deinde secundus filius ad vigilandum iussus est et media nocte idem quoque obdormivit, atque mane aliud malum abfuerat. Tum tertius filius se ad custodiam offerre coepit. Sed hortulanus initio id ei concedere nolebat, timens ne quid ei mali accideret. Tamen postremo consensit et iuvenis sub arbore se ad vigiliis composuit.

Er was eens een koning die een prachtige tuin had, waarin een boom stond die gouden appels droeg. Die appels werden altijd geteld en zodra ze begonnen te rijpen, merkte men dat er elke nacht één verdween. De koning werd hier erg boos om en gaf de tuinman de opdracht om de hele nacht onder de boom de wacht te houden. De tuinman stelde zijn oudste zoon aan om te waken, maar rond middernacht viel hij in slaap en 's morgens ontbrak er opnieuw een appel. Daarna kreeg de tweede zoon de opdracht om te waken, maar ook hij viel midden in de nacht in slaap en de volgende ochtend was er weer een appel verdwenen. Toen bood de derde zoon zich aan om de wacht te houden. De tuinman wilde dat eerst niet toestaan, uit angst dat hem iets zou overkomen. Maar uiteindelijk stemde hij toch toe en de jongeman maakte zich gereed om onder de boom de wacht te houden.

Cum hora duodecima sonuisset, levem susurrum in aere audivit et avis ex puro auro facta advolavit. Dum unum ex malis rostro decerpere conatur, filius hortulani exsiluit atque eam sagitta petivit. Sed sagitta avi nihil nocuit. Una tantum penna aurea e cauda eius decidit et avis avolavit. Penna aurea postero mane ad regem delata est et totum consilium convocatum est. Omnes concesserunt eam pretiosiore esse quam omnes regni divitias. Rex autem dixit: “Una penna mihi non satis est. Totam avem habere debeo.” Tum filius hortulani primogenitus profectus est, sperans se avem auream facile inventurum esse. Cum autem paulum itineris fecisset, in silvam venit et ad marginem silvae vulpem sedentem conspexit. Itaque arcum suum corripuit ut eam sagitta feriret. Tum vulpes dixit: “Noli me sagitta ferire. Bonum enim tibi consilium dabo. Scio cur veneris et te avem auream quaerere. Vespere ad vicum pervenies. Cum ad eum vicum perveneris, duo diversoria inter se opposita videbis. Quorum alterum valde amoenum atque pulchrum erit. In illud ne ingrediaris, sed in altero noctem age, quamvis pauper atque humile tibi videatur.” At filius apud se cogitavit: “Quidnam potest talis bestia de hac re scire?”

Toen het twaalfde uur had geklonken, hoorde hij een fluisterend geluid in de lucht en er kwam een vogel aanvliegen die geheel van puur goud was gemaakt. Terwijl hij met zijn snavel één van de appels probeerde te pakken, sprong de zoon van de tuinman tevoorschijn en schoot een pijl op hem af. Maar de pijl deed de vogel geen kwaad: alleen één gouden veer viel uit zijn staart en de vogel vloog weg. De gouden veer werd de volgende ochtend naar de koning gebracht en de hele raad werd bijeengeroepen. Allen waren het erover eens dat deze meer waard was dan alle rijkdommen van het koninkrijk. Maar de koning zei: “Eén veer is mij niet genoeg, ik moet de hele vogel hebben.” Toen vertrok de oudste zoon van de tuinman, in de hoop dat hij de gouden vogel gemakkelijk zou vinden. Maar toen hij nog maar een klein stukje had

gereisd, kwam hij in een bos en zag hij aan de rand ervan een vos zitten. Hij greep zijn boog en maakte zich klaar om op hem te schieten. Maar de vos zei: “Schiet niet op mij, want ik zal je goed advies geven. Ik weet waarvoor je gekomen bent en dat je de gouden vogel wilt zoeken. Vanavond zul je een dorp bereiken. Wanneer je daar aankomt, zul je twee herbergen tegenover elkaar zien, waarvan de ene zeer aangenaam en mooi zal lijken. Ga daar niet naar binnen, maar overnacht in de andere, ook al lijkt die je erg arm en eenvoudig.” Maar de zoon dacht bij zichzelf: “Wat kan zo’n dier hiervan weten?”

Sagittarius sagittam suam in vulpem iecit. Sed eam non attigit. Illa caudam suam super dorsum elevans in silvam fugit. Tum iter suum continuavit et vesperi ad vicum pervenit, ubi duae tabernae erant. In una homines canebant, saltabant convivaeque celebrabant. Altera autem sordida et pauperrima videbatur. “Valde stultus essem,” inquit, “si ad illam miseram domum irem atque hunc locum amoenum relinquerem.” Itaque in elegantem tabernam intravit ibique libere manducavit ac bibit atque avis aureae et patriae suae oblitus est. Tempus procedebat. Cum filius maior non rediret neque ullus de eo nuntius allatus esset, secundus

filius profectus est, eique idem accidit. Vulpem enim convenit, quae ei bonum consilium dedit. Sed cum ad duas tabernas venisset, frater maior ad fenestram stabat, ubi convivia celebrabantur, eumque intrare invitabat. Nec ille tentationi resistere potuit, sed intravit atque pari modo avis aureae et patriae suae oblitus est. Rursus tempus transiit et etiam filius minimus in mundum latum exire voluit, ut avem auream quaereret. Pater tamen diu eum ab itinere revocare conabatur, quod filium suum valde amabat et timebat ne eadem mala fortuna etiam ei accideret ac reditum eius impediret. Tandem tamen concessit ut proficisceretur, quia domi retinere eum non poterat. Cum ad silvam venisset, vulpem convenit atque idem bonum consilium accepit. Gratus autem vulpi fuit nec vitam eius adpetere conatus est, sicut fratres fecerant. Dixit itaque vulpes: “Sede super caudam meam et celerius iter conficies.” Ille igitur sedit et vulpes currere coepit. Per truncos et lapides ibant tam celeriter ut capilli eorum vento sibilarent.

De boogschutter schoot zijn pijl op de vos af, maar hij raakte hem niet. De vos hief zijn staart boven zijn rug en rende het bos in. Daarna zette hij zijn reis voort en kwam 's avonds bij een dorp waar twee herbergen waren. In de ene zongen, dansten en feestten de mensen. De andere leek vuil en arm. “Ik zou wel heel dom zijn,” zei hij, “als ik naar dat ellendige huis zou gaan en deze aangename plek zou verlaten.” Dus ging hij de mooie herberg binnen, waar hij vrijuit at en dronk en de gouden vogel en zijn vaderland vergat. De tijd verstreek. Toen de oudste zoon niet terugkwam en er geen enkel bericht van hem kwam, vertrok de tweede zoon en hem overkwam hetzelfde. Hij ontmoette de vos, die hem goed advies gaf. Maar toen hij bij de twee herbergen kwam, stond zijn oudere broer bij het raam waar feest werd gevierd en wenkte hem om binnen te komen. Hij kon de verleiding niet weerstaan, ging naar binnen en vergat op dezelfde manier de gouden vogel en zijn vaderland. Opnieuw verstreek de tijd en ook de jongste zoon wilde de wijde wereld